

БӨЛІМ: ДЕФЕКТОЛОГИЯ

Аутизм белгілері

ЖАРИЯЛАНДЫ
14.02.2022СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/114371/

Аутизм белгілері

Аутизм – бұл мидағы әртүрлі бұзылулардың салдарынан болатын психикалық бұзылыс және коммуникацияның жан-жақты, айқын болмауы, сондай-ақ әлеуметтік өзара әрекеттесуді шектеу, кішігірім мүдделер мен қайталанатын әрекеттер. Аутизмнің бұл белгілері әдетте үш жылдан басталады. Егер осындай жағдайлар орын алса, бірақ оларда айқын белгілер мен симптомдар болмаса, олар аутизм спектрі бұзылулары деп аталады. Аутизм белгілі бір генетикалық аурулармен тікелей байланысты. 10% -15% жағдайда тек бір генмен немесе хромосомалық абберрациямен байланысты жағдайлар, сондай-ақ басқа генетикалық синдромға ұшырағандар табылған. Аутизм эпилепсиямен қатар жүреді, ал эпилепсия қаупі когнитивтік деңгейге, сөйлеу бұзылыстарының жасына және сипатына байланысты өзгереді. Кейбір метаболикалық аурулар аутизм симптомымен байланысты. Аутизм және оның белгілері мидың көптеген бөліктеріндегі өзгерістерде байқалады, бірақ бұл қалай болғаны түсініксіз. Ата-аналар жиі баланың өмірінің алғашқы жылдарында алғашқы белгілерді байқайды. Ғалымдар ерте когнитивтік және мінез-құлықты араласу арқылы балаға өзін-өзі бағалау дағдыларын, әлеуметтік өзара әрекеттесуді үйренуге көмектесе алады, бірақ қазіргі кезде аутизмді толықтай емдеуге болатын әдістер жоқ.

Аутизм — бұл өте өзгермелі бұзылыс, сондықтан әр балада белгілер әр түрлі болады. Осыған байланысты, диагноз, әдетте, белгілі бір симптомға тәуелді емес, бірақ адамның осы бұзылысқа ұшырауының үлкен немесе аз ықтималдығын көрсететін бірнеше белгілердің болуына байланысты. Аутизммен ауыратын адамдардың шамамен үштен бірі күнделікті өмірде функционалды түрде сөйлесу үшін сөйлеу дағдыларын дамыта алмайды. Қалғандары әдетте осы саладағы азды-көпті проблемаларды көрсетеді, олар өздерін түсінуге кедергі болмаса да, олардың қоғамдағы жұмысына кедергі келтіреді. Аутизмі бар адамдар әдеттегі сөйлеу кезінде туындаған қиындықтардан басқа, қарым-қатынасқа байланысты басқа да белгілері болуы мүмкін. Ең жиі кездесетіндердің бірі — эхололия немесе естіген сөздерді немесе дыбыстарды ретсіз қайталау. Екінші жағынан, вербальды емес қарым-қатынас аутизмнің қандай-да бір түрімен ауыратын

адамдар үшін жиі қиындық тудырады. Мысалы, біреу саусағымен затты көрсеткенде, заттың өзін бақылаудан гөрі саусаққа қарайды. Сонымен қатар, олардың тілі көбінесе нормотиптік адамдардан ерекшеленеді. Бүгінгі күні аутизм спектрінің бұзылуы ең ауыр түрлерінің бірі болып табылады. Одан зардап шегетін адамдардың кейбіреулері аздықөпті қалыпты өмір сүруі мүмкін болса да, көпшілігі күнделікті өмірде өздерін дұрыс ұстай алу үшін басқалардың көмегіне мұқтаж. Жоғарыда айтқанымыздай, аутизмнің белгілері әр жағдайда әр түрлі болады, бірақ, әдетте, орташа деңгейден төмен интеллекттің болуымен, байланыс саласындағы қиындықтармен және әлеуметтік дағдылармен және қатал мінез-құлықпен байланысты немесе стереотипті болып табылады.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.